

159. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 30 IX 1870 Rkp. BJ 6520 k. 170-171.

[k. 170r]

[ręką Karola Ruprechta¹]

Szanowny Panie!

Dwa pierwsze N.N. [numery] pisma „Tydzień”² otrzymałem, ale Nr 3^{go} nie nadesłano mi dotąd, chociaż inni prenumeratorowie otrzymali takowy już od dni dziewięciu.

Zawiadamiając o tym, pozostaję z szacunkiem,

K[arol] Ruprecht

Piątek

[ręką Władysława Mickiewicza]

Kochany Panie, P. Gałęzowski (6, rue Mogador)³ wniósł prenumeratę na „Tydzień”. U nas nic dobrego nie słyhać. Po Fontanie⁴ biedna jedna emigrantka Krzyżanowska rzuciła się z czwartego piętra⁵! Prelekcja Chojeckiego⁶ odbyła się wśród wielkiego natłoku i wielkich oklasków. Styl bardzo wypracowany, ale dobry, choć razi zbyt częste powtarzanie niektórych słów np. szatani się, kiełkuje etc.

[k. 170v] Niektóre szczegóły wcale ładne, *la carcasse philosophique elle-même est très-faible*⁷. Nie można dzisiaj przedstawiać całe średnie wieki jako epoką li tylko ciemnoty i barbarzyństwa. Śmiesznie chcieć tego nieboszczyka nam wskrzesić (jak tego sobie życzy szkoła p. Montalembert⁸), lecz śmiesznie twierdzić, iż nigdy młodym, silnym nie był. Zresztą lekcja ta będzie drukowaną⁹. Wpadł do księgarni Chojecki bardzo zaintrygowany i pilnie przeziierał *Rachunki*¹⁰ pańskie. Mnie w księgarni nie było. Ktoś wbił mu ćwieka [k. 171r] w głowę, opowiadając mu, czy żartem, czy w dobrej wierze, iż Pan pisze, że

---

¹ Karol Ruprecht – zob. list nr 144.

² „Tydzień Polityczny, Naukowy, Literacki i Artystyczny” – zob. list nr 141.

³ Pod tym adresem mieszkał w Paryżu dr Seweryn Gałęzowski (1801-1878) – lekarz, wybitny działacz emigracyjny, m.in. prezes Rady Szkoły Narodowej Polskiej na Batignolles.

⁴ Julian Fontana – zob. list nr 142.

⁵ Nazwisko i wiek są zgodne z osobą Rozalii z Żukowskich Krzyżanowskiej (1843-1870) pochowanej na cmentarzu Montparnasse.

⁶ Edmund Chojecki (1822-1899) – pisarz i dziennikarz, podróżnik, od 1844 r. na emigracji.

⁷ *Sama filozoficzna konstrukcja jest bardzo słaba* (franc.).

⁸ Charles de Montalembert – zob. list nr 110.

⁹ Edmund Chojecki, *Patriotyzm i objawy jego u niektórych narodów. Rzecz wygłoszona na posiedzeniu Tow. Nauk. Pomocy w Paryżu*, Paryż 1870.

¹⁰ J. I. Kraszewski, *Z roku 1869 Rachunki*, J.K. Żupański, Poznań 1870.

on na emigracji zapomniał polski język. O ile pamiętam, Pańską podobną obserwację wywołał styl Mierosławskiego¹¹, *d'où la confusion*¹². Otrzymał Pan *Politique du XIXe siècle*?¹³

Już za parę tygodni wyjdzie pierwszy tom korespondencji¹⁴. Przedpłata zagręzła w Krakowie, a w Galicji wielkie nic. Tymczasem trzeba trzy spore tomy publiczności obiecane wygotować. Dziękuję za wzmiankę w 4^{ym} numerze¹⁵.

Ściskam dłoń pańską,

Wł[adysław] Mickiewicz

30^{go} września 1870 r.

[wzdłuż k. 170r:] Lat liczyła 27, nędza i domowe smutki przywiodły ją do samobójstwa.

---

¹¹ Ludwik Mierosławski – zob. list nr 79.

¹² *Stąd pomyłka* (franc.).

¹³ *La politique du dix-neuvième siècle* – zob. list nr 145.

¹⁴ *Korespondencja Adama Mickiewicza*, t. 1-2 – zob. list nr 148.

¹⁵ W numerze 4. z roku 1870 pisma redagowanego przez Kraszewskiego, „Tydzień Polityczny, Naukowy, Literacki i Artystyczny”, ukazała się informacja, zgodnie z którą u Kraszewskiego w Dreźnie można nabyć wydawnictwa Księgarni Luksemburskiej Władysława Mickiewicza.